

सन २०२३-२४ या आर्थिक वर्षाकरीता सामुहिक
पातळीवर ठोस वनरोपण कार्यक्रम (४४०६ ०४९२)
लेखाशीर्षांतर्गत अनुदान वितरण करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
महसूल व वन विभाग
शासन निर्णय क्रमांक:- साववि-२०२३/प्र.क्र.५१/फ-११
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२
दिनांक:२३ ऑक्टोबर, २०२३

वाचा:-

- १) वित्त विभाग, शासन परिपत्रक क्र.अर्थसं-२०२३/प्र.क्र.४०/अर्थ-३, दिनांक १२.०४.२०२३
- २) महसूल व वन विभाग, शासन निर्णय क्र. ११-फ/५१.प्र.क्र/२०२३-साववि दिनांक ०३.०७.२०२३
- ३) महसूल व वन विभाग, शासन निर्णय क्रमांक -साववि-२०२२/प्र.क्र.५८/फ-११,
दिनांक २८.०७.२०२३
- ४) प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (अर्थसंकल्प, नियोजन व विकास), नागपूर, यांचे क्र.कक्ष-१/
पी/यो/चाबाप्र/ प्र.क्र.१८/३५९/२०२३-२४, दिनांक ०९.०८.२०२३.
- ५) महसूल व वन विभाग, शासन निर्णय समक्रमांक दिनांक ११.०८.२०२३
- ६) प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (अर्थसंकल्प, नियोजन व विकास), नागपूर, यांचे क्र.कक्ष-१/
पी/यो/नबाप्र/ प्र.क्र.१३/५३९/२०२३-२४, दिनांक ११.१०.२०२३ रोजीचे पत्र.
- ७) प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (अर्थसंकल्प, नियोजन व विकास), नागपूर, यांचे क्र.कक्ष-१/
पी/यो/चाबाप्र/ प्र.क्र.१८/५४९/२०२३-२४, दिनांक ११.१०.२०२३ रोजीचे पत्र.
- ८) प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (अर्थसंकल्प, नियोजन व विकास), नागपूर, यांचे क्र.कक्ष-१/
पी/यो/चाबाप्र/ प्र.क्र.१८/५७१/२०२३-२४, दिनांक १६.१०.२०२३ रोजीचे पत्र.

प्रस्तावना:-

वन आणि वनेतर क्षेत्रात वृक्ष लागवड व संवर्धन करण्याकरीता सन २०२३-२४ करिता “सामुहिक
पातळीवर ठोस वनरोपण कार्यक्रम (४४०६ ०४९२)” या राज्य योजनेंतर्गत रु.१०१७६८.८५ लक्ष इतका निधी (०२-
मजुरी अंतर्गत रु.७६३२६.६४ लक्ष + २१-पुरवठा व सामग्री अंतर्गत रु.२५४४२.२१ लक्ष) अर्थसंकल्पित करण्यात
आला आहे. सदर योजनेंतर्गत ३ योजनांकरिता योजनांनिहाय अर्थसंकल्पित करण्यात आलेल्या निधीचा
तपशिल पुढीलप्रमाणे आहे :-

(रु. लाखात)				
अ. क्र.	योजनेचे नाव	सन २०२३-२४ करिता अर्थसंकल्पित निधी		
		०२-मजुरी	२१-पुरवठा व सामग्री	एकूण
१	वनीकरणाचा भरगच्च कार्यक्रम	४१२८५.२५	१३७६१.७५	५५०४७.००
२	महत्वाचे रस्ते, कालवे व रस्त्यांच्या दुतर्फा वृक्ष लागवड	३३७५०	११२५०	४५०००.००

३	महत्वाच्या रस्त्यांच्या दुतर्फा असणाऱ्या टेकड्यांचे हरितीकरण	१२९१.३८७५	४३०.४६२५	१७२१.८५
एकूण		७६३२६.६३७५	२५४४२.२१२५	१०१७६८.८५

०२. वित्त विभागाच्या संदर्भ क्रमांक १ येथे नमूद दिनांक १२.०४.२०२३ रोजीच्या परिपत्रकान्वये वित्तिय वर्ष सन २०२३-२४ करिता अर्थसंकल्पीय तरतूदीची मासिक निधी विवरणपत्रे, अर्थसंकल्पीय अंदाज, वाटप आणि संनियंत्रण प्रणालीवर (बीम्स) प्रशासकीय विभागांकडून नोंदविण्यात आल्यानंतर सन २०२३-२४ च्या प्रथम नऊमाहीकरीता (डिसेंबर, २०२३ अखेर) आवश्यक असणारा अनिवार्य व कार्यक्रमांतर्गत खर्चाचा अर्थसंकल्पीत निधी एकूण वार्षिक तरतूदीच्या ७०% च्या मर्यादेत अर्थसंकल्पीय अंदाज, वाटप आणि संनियंत्रण प्रणालीवर (बीम्स) वितरीत करण्याच्या अनुषंगाने सूचना देण्यात आलेल्या आहेत.

०३. संदर्भाधीन क्रमांक ३ येथे नमूद दिनांक २८.०७.२०२३ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये वनीकरण तसेच वन क्षेत्रातील मृद व जलसंधारणाची सर्व कामे ही महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी योजना व वन विभागांतर्गत राबविण्यात येणाऱ्या योजनांचे अभिसरण करून घेण्यास व उर्वरित फरकाची रक्कम योजनेंतर्गत उपलब्ध तरतूदीमधून अदा करण्यास मान्यता प्रदान करण्यात आलेली आहे. सदर शासन निर्णयातील तरतूदीनुसार “सामुहिक पातळीवर ठोस वनरोपन कार्यक्रम” या योजनेंतर्गत करण्यात येणारी सर्व कामे सुध्दा अभिसरणांतर्गत करणे अभिप्रेत आहे. तथापि, वन विभागांतर्गत विविध योजनांतर्गत करण्यात येत असलेली कामे ही अभिसरणांतर्गत करण्यासाठी महात्मा गांधी राष्ट्रीय रोजगार हमी योजनेंतर्गत कामे घेण्याकरीता वन विभागातील क्षेत्रीय अधिकाऱ्यांना येणाऱ्या प्रशासकीय व तांत्रिक अडचणी दूर करण्यासाठी वरिष्ठ स्तरावर वेळोवेळी बैठकांचे आयोजन करून व केंद्र शासनास पत्रव्यवहार करून वन विभाग व नियोजन विभाग (रोहयो) यांच्या स्तरावरून अभिसरण योजनेच्या अंमलबजावणीसंबंधी सूचना निर्गमित करण्याबाबत विचार विनिमय करण्यात येत आहे. तोपर्यंत राज्यातील सद्यस्थितीत करण्यात आलेल्या व चालू कामांवर होणारा परिणाम टाळण्यासाठी वन विभागांतर्गत राबविण्यात येणाऱ्या विविध योजनांतर्गत माहे सप्टेंबर, २०२३ अखेर करण्यात आलेली कामे व प्रगतीपथावर असलेल्या कामांची मजुरी मजूरांना देणे अत्यंत आवश्यक असल्याने प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (अर्थसंकल्प, नियोजन व विकास), नागपूर यांनी संदर्भाधीन क्रमांक ६, ७ व ८ येथे नमूद दिनांक ११.१०.२०२३ व दिनांक १६.१०.२०२३ रोजीच्या पत्रान्वये केलेल्या विनंतीनुसार “सामुहिक पातळीवर ठोस वनरोपण कार्यक्रम (४४०६ ०४९२)” या योजनेंतर्गत “वनीकरणाचा भरगच्च कार्यक्रम”, महत्वाचे रस्ते/रेल्वे कालवे/दुतर्फा वृक्ष लागवड आणि “महत्वाच्या रस्त्यांच्या दुतर्फा असणाऱ्या टेकड्यांचे हरितीकरण” या योजनेंतर्गत योजनेतून माहे सप्टेंबर, २०२३ अखेर करण्यात आलेल्या बांधील कामांकरीता अनुक्रमे रु.३३३६.५३ लक्ष, रु.७४९.४३ लक्ष आणि रु.२४.१६ लक्ष असे एकूण रु.४०८५.९६ लक्ष इतका निधी वितरीत करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

सन २०२३-२४ या वित्तीय वर्षात (००)(०६) “सामुहिक पातळीवर ठोस वनरोपण कार्यक्रम (४४०६ ०४९२)” या योजनेतर्गत “वनीकरणाचा भरगच्च कार्यक्रम”, महत्वाचे रस्ते/रेल्वे कालवे/दुतर्फा वृक्ष लागवड आणि “महत्वाच्या रस्त्यांच्या दुतर्फा असणाऱ्या टेकड्याचे हरितीकरण” या योजनेतर्गत योजनेकरीता माहे सप्टेंबर, २०२३ अखेर करण्यात आलेल्या रोपवनांच्या बांधील कामांकरीता अनुक्रमे रु.३३३६.५३ लक्ष, रु.७४९.४३ लक्ष आणि रु.२४.१६ लक्ष असे एकूण रु.४०८५.९६ लक्ष इतका निधी खालील तक्ता क्रमांक १, २ व ३ मध्ये नमूद केल्यानुसार वन वृत्त/विभाग निहाय वितरित करण्यास शासन मान्यता देण्यात येत आहे.

तक्ता क्रमांक-१		(रुपये लाखात)		
अ.क्र.	सामुहिक पातळीवर ठोस वनरोपण कार्यक्रम अंतर्गत वनीकरणाचा भरगच्च कार्यक्रम	प्रस्तावानुसार सन २०२३-२४ अंतर्गत मंजूर निधीमधून माहे सप्टेंबर, २०२३ पर्यंत करण्यात आलेल्या कामांकरीता वितरीत करण्यात येत असलेला निधी		
	वन वृत्ताचे नाव	०२-मजुरी	२१-पुरवठा व सामुग्री	एकूण
१	पुणे	७०.७६	२३.५९	९४.३५
२	गडचिरोली	१७५.४६	५८.४९	२३३.९५
३	चंद्रपूर	२६२.४२	८७.४८	३४९.९०
४	छत्रपती संभाजीनगर	५५५.८७	१८५.३०	७४१.१७
५	नाशिक	६८८.७७	२२९.६०	९१८.३७
६	धुळे	४८६.६४	१६२.२२	६४८.८६
७	वन संरक्षक तथा क्षेत्र संचालक, ताडोबा-अंधारी व्याघ्र प्रकल्प	३७.३४	१२.४५	४९.७९
८	वन संरक्षक तथा क्षेत्र संचालक मेळघाट व्याघ्र प्रकल्प अमरावती (MTR)	१०.३२	३.४४	१३.७६
९	यवतमाळ	२.०३	०.६८	२.७१
१०	कोल्हापूर	९९.६५	३३.२२	१३२.८७
११	ठाणे	११३.६१	३७.८८	१५१.४९
	एकूण	२५०२.८७	८३४.३५	३३३७.२२

तक्ता क्रमांक -२		(रुपये लाखात)		
अ.क्र.	सामुहिक पातळीवर ठोस वनरोपण कार्यक्रम अंतर्गत महत्वाचे रस्ते, रेल्वे कालवे, दुतर्फा वृक्ष लागवड	प्रस्तावानुसार सन २०२३-२४ अंतर्गत मंजूर निधीमधून माहे सप्टेंबर, २०२३ पर्यंत करण्यात आलेल्या कामांकरीता वितरीत करावयाचा निधी		
	वन वृत्ताचे नाव	०२-मजुरी	२१-पुरवठा व सामुग्री	एकूण
१	पुणे	६.४१	८.३९	१४.०८
२	छत्रपती संभाजीनगर	१६९.२९	१४.४१	१८३.७०

३	नाशिक	२३५.४५	७२.७	३०८.१५
४	अमरावती	५६.६८	४८.४	१०५.०८
५	नागपूर	७२.०१	०.०	७२.०१
६	ठाणे	४१.२४	०.२९	४१.५३
	एकूण	५८५.०८	१४४.१९	७२५.२७

तक्ता क्रमांक -३		(रुपये लाखात)		
अ.क्र.	सामुहिक पातळीवर ठोस वनरोपण कार्यक्रम अंतर्गत महत्वाच्या रस्त्यांच्या दुतर्फा असणाऱ्या टेकड्यांचे हरितीकरण	प्रस्तावानुसार सन २०२३-२४ अंतर्गत मंजूर निधीमधून माहे सप्टेंबर, २०२३ पर्यंत करण्यात आलेल्या कामांकरीता वितरीत करावयाचा निधी		
	वन वृत्ताचे नाव	०२-मजुरी	२१-पुरवठा व सामुग्री	एकूण
१	पुणे	१७.०९	०.०४	१७.१३
२	छत्रपती संभाजीनगर	०.००	०.००	०.००
३	नाशिक	२.९७	१.०४	४.०१
४	अमरावती	०.६०	१.५०	२.१०
५	नागपूर	०.०	०.३७	०.३७
६	ठाणे	०.०५	०.५	०.५५
	एकूण	२०.७१	३.४५	२४.१६

०२. उपरोक्त तक्ता क्रमांक १, २ व ३ मध्ये नमूद केल्यानुसार “सामुहिक पातळीवर ठोस वनरोपण कार्यक्रम (४४०६ ०४९२)” या योजनेंतर्गत “वनीकरणाचा भरगच्च कार्यक्रम”, “महत्वाचे रस्ते/रेल्वे कालवे/दुतर्फा वृक्ष लागवड” आणि “महत्वाच्या रस्त्यांच्या दुतर्फा असणाऱ्या टेकड्यांचे हरितीकरण” या योजनेंतर्गत योजनेकरीता वितरीत करण्यात येत असलेला अनुक्रमे रु.३३३६.५३ लक्ष, रु.७४९.४३ लक्ष आणि रु.२४.१६ लक्ष असा एकूण रु.४०८५.९६ लक्ष इतका निधी हा राज्यात सन २०२३-२४ या आर्थिक वर्षाकरिता क्षेत्रीय स्तरावर माहे सप्टेंबर, २०२३ अखेर करण्यात आलेल्या रोपवनांच्या बांधील कामांकरीता व प्रगतीपथावर असलेल्या कामांसाठी वितरित करण्यात येत आहे. सदर निधी नियंत्रक अधिकारी म्हणून प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (अर्थसंकल्प, नियोजन व विकास), महाराष्ट्र राज्य, नागपूर यांच्याकडे सुपूर्त करण्यात येत आहे. या योजनेंतर्गत करण्यात आलेल्या कामाची अंमलबजावणी कृती आराखड्याप्रमाणे, विहित कार्यपद्धतीनुसार आणि ठरविलेल्या मुदतीत करण्यात आली आहे याबाबतची दक्षता घ्यावी. याबाबत सविस्तर मार्गदर्शक सूचना क्षेत्रीय अधिकाऱ्यांना द्याव्यात आणि अंमलबजावणीबाबत वेळोवेळी आढावा घेण्यात यावा. सदर निधी मंजूर असलेल्या व माहे सप्टेंबर, २०२३ अखेर करण्यात आलेल्या योजनांतर्गत कामांवरच खर्च करण्यात यावा. मंजूर निधीपेक्षा जास्त खर्च होणार नाही याची नियंत्रक अधिकाऱ्यांनी दक्षता घ्यावी.

०३. प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (अर्थसंकल्प, नियोजन व विकास) हे वर्ष २०२३-२४ मध्ये सदर योजनेंतर्गत वितरीत केलेल्या निधीबाबत उपयोगिता प्रमाणपत्र ७ दिवसांत शासनास सादर करतील.

०४. ज्या प्रकरणी वन परिक्षेत्र अधिकारी/सहायक वनसंरक्षक यांनी त्यांना प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकाराबाहेर तांत्रिक/प्रशासकीय मान्यता दिली आहे, अशी प्रकरणी निदर्शनास आल्यास संबंधितांवर आवश्यक ती कार्यवाही करण्याबाबतचे प्रस्ताव सक्षम प्राधिकाऱ्यांस सादर करण्यात यावेत. अशा प्रकरणी खातरजमा करुनच प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (अर्थसंकल्प, नियोजन व विकास), नागपूर व प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (सामाजिक वनीकरण), पुणे यांनी सदर निधी वितरीत करावा. तांत्रिक/प्रशासकीय मान्यता दिल्याची खातरजमा करुनच सदर निधी वितरीत करण्यात यावा. तसेच शासनाकडे निधी मागणीचा प्रस्ताव सादर करताना प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (अर्थसंकल्प, नियोजन व विकास), नागपूर यांनी उपरोक्त बाबी तपासल्याचे प्रमाणपत्र सोबत जोडावे.

०५. सदर निधी वितरित करण्यापूर्वी प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (अर्थसंकल्प, नियोजन व विकास), महाराष्ट्र राज्य, नागपूर यांनी सदर योजनेसाठी सन २०२३-२४ करिता वितरित केलेला निधी अर्थसंकल्पीय वितरण प्रणालीव्यतिरिक्त अन्यत्र ठिकाणी वळती केला नसल्याची खात्री करावी.

०६. सदर निधी खर्च करताना वित्त विभागाच्या संदर्भ क्रमांक १ येथील शासन परिपत्रकातील तरतुदी व महाराष्ट्र अर्थसंकल्पीय नियम पुस्तिका, वित्तीय अधिकार नियम पुस्तिका यामध्ये उल्लेख केलेल्या तरतुदी व वेळोवेळी दिलेल्या सूचनांचे पालन करण्यात यावे.

०७. वन वृत्त/विभाग निहाय वितरीत तरतुदीची माहिती व राबविण्यात आलेल्या कार्यक्रमाची/झालेल्या खर्चाचा तपशील शासनास दरमहा विहित प्रपत्रात सादर करण्यात यावा. तसेच योजनेचे संनियंत्रण प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (वनबल प्रमुख), महाराष्ट्र राज्य, नागपूर यांच्यामार्फत व्हावे.

०८. सदर योजने अंतर्गत होणारा खर्च खाली नमूद केलेल्या लेखाशीर्षाखाली सन २०२३-२४ च्या मंजूर अर्थसंकल्पीत निधीतून खर्ची टाकण्यात यावा.

मागणी क्र.सी-१०,

४४०६ वनीकरण व वन्यजीवन यावरील भांडवली खर्च,

(००)(०६) सामुहिक पातळीवर ठोस वनरोपन (४४०६ ०४९२).

०२- मजूरी, २१- साहित्य व पुरवठा

०९. सदर शासन निर्णय, वित्त विभागाचे दिनांक १२.०४.२०२३ रोजीचे परिपत्रक तसेच वित्त विभागाच्या शासन निर्णय क्रमांक-विअप्र/२०१३/प्र.क्र.३०/२०१३/विनियम, भाग-२, दिनांक १७.०४.२०१५ अन्वये विभागास प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारास अनुसरुन निर्गमित करण्यात येत आहे.

१०. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२३१०२३१६५६३४९०१९ असा आहे. हा शासन निर्णय डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(वि. बा. इंगळे)

कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (वनबल प्रमुख), महाराष्ट्र राज्य, नागपूर.
२. प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (अर्थसंकल्प, नियोजन व विकास), महाराष्ट्र राज्य, नागपूर.
३. प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (सामाजिक वनीकरण), महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
४. मुख्य वनसंरक्षक/ वनसंरक्षक (प्रादेशिक) (११ वृत्त)
५. वनसंरक्षक, सामाजिक वनीकरण (६ वृत्त)
६. उप वनसंरक्षक (प्रा) (सर्व)/ विभागीय वन अधिकारी (प्रा)/ उपविभागीय वन अधिकारी (प्रा)
७. विभागीय वन अधिकारी, सामाजिक वनीकरण (सर्व जिल्हे)
८. महालेखापाल, (लेखापरीक्षा/लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र-१ व २, मुंबई व नागपूर,
९. सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी,
१०. अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई ४०० ०३२.
११. निवासी परिक्षा लेखा अधिकारी, मुंबई
१२. वित्त विभाग, व्यय-१०, अर्थसंकल्प-०६ मंत्रालय, मुंबई-३२
१३. कार्यासन अधिकारी, फ-२, महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२
१४. कार्यासन अधिकारी, ब-१, महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२
१५. उप सचिव/अवर सचिव (सर्व), महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२
१६. निवडनस्ती फ-११